

Avstrija

Uveljavljanje odškodnine zoper storilca kaznivega dejanja - Avstrija

Poseben obrazec za predložitev izjave, da se želi oseba pridružiti kazenskemu postopku kot civilna stranka, ne obstaja. Glede oblike izjave ni nobenih zahtev. Obstoječi obrazec za predložitev izjave priče vsebuje vprašanje o tem, ali se želi oseba pridružiti kazenskemu postopku kot civilna stranka. Zadostuje, če oseba navede „da“ in na kratko pojasni razloge za pridružitve.

Kako lahko uveljavljam odškodnino ali druga pravna sredstva/nadomestila zoper storilca kaznivega dejanja v sodnem postopku (kazenski postopek) in na koga moram nasloviti ta zahtevek?

Žrtev kaznivega dejanja ima pravico uveljavljati odškodnino za preživeto trpljenje ali odškodnino zaradi kršitev pravic, zavarovanih s kazenskim pravom. Če želi vložiti zahtevek, lahko izjavi, da se želi pridružiti kazenskemu postopku kot civilna stranka. S tako izjavo (o pridružitvi kazenskemu postopku kot civilna stranka) se žrtev kazenskemu postopku pridruži kot civilna stranka. Če državni tožilec pozneje opusti pregon, lahko civilna stranka postopek nadaljuje na podlagi instituta „subsidiarnega pregona“ (*Subsidiaranklage*).

Izjava o pridružitvi postopku kot civilna stranka se lahko ustno ali pisno predloži kriminalistični policiji (*Kriminalpolizei*), državnemu tožilcu ali sodišču, odvisno od faze postopka. Posebnih zahtev glede oblike izjave ni (**člen 67(3) zakona o kazenskem postopku (Strafprozessordnung, StPO)**).

Druga možnost pa je, da žrtev vloži zahtevek v civilni zadevi.

V kateri fazi kazenskega postopka moram predložiti zahtevek?

Izjava o pridružitvi kazenskemu postopku kot civilna stranka se lahko predloži vse do zaključka izvajanja dokazov, ki poteka kot del glavne obravnave. Ker so v okviru kazenskega postopka s tem povezane nekatere pravice do sodelovanja, ki presegajo pravice žrtve (na primer pravica do predlaganja dokazov, poziv na glavno obravnavo), je lahko smiselno predložiti izjavo o pridružitvi kazenskemu postopku kot civilna stranka v zgodnji fazi postopka.

Kaj lahko zahtevam v zahtevku in kaj moram navesti (skupni znesek in/ali posamezne izgube, izgubljeni dobiček in obresti)?

V izjavi o pridružitvi kazenskemu postopku kot civilna stranka mora biti zahtevek utemeljen. Konkretno oceno zahtevka je treba predložiti do konca faze izvajanja dokazov na glavni obravnavi. Vendar pa je mogoče zahtevati le del odškodnine.

Ali obstaja poseben obrazec za takšne zahtevke?

Poseben obrazec za predložitev izjave, da se želi oseba pridružiti kazenskemu postopku kot civilna stranka, ne obstaja. Glede oblike izjave ni nobenih zahtev. Obstoječi obrazec za predložitev izjave priče vsebuje vprašanje o tem, ali se želi oseba pridružiti kazenskemu postopku kot civilna stranka. Zadostuje, če oseba navede „da“ in na kratko pojasni razloge za pridružitve.

S katerimi dokazi moram podpreti svoj zahtevek?

Dokaze je najbolje predstaviti ali predložiti ob prijavi kaznivega dejanja ali med zaslišanjem pri kriminalistični policiji, sicer pa jih je treba predložiti najpozneje do naroka. Dokazi vključujejo:

- fotografije,
- zdravniške diagnoze,
- račune,
- predračune itd.

Ali moram v zvezi z zahtevkom plačati sodne takse ali druge stroške?

Civilne stranke v kazenskem postopku običajno nimajo nobenih stroškov (razen stroškov svojega izbranega zastopnika). Stroški nastanejo le, če civilna stranka zavestno da lažno izjavo, na podlagi katere se začne kazenski postopek, ali če je obdolženi oproščen v primeru „subsidiarnega pregona“.

Ali lahko pred in/ali med postopkom dobim pravno pomoč (pomoč odvetnika)? Ali lahko dobim pravno pomoč, če ne živim v državi, v kateri poteka postopek?

Za civilne stranke se ne zahteva, da v kazenskem postopku uporabljajo odvetnika. Nekatere žrtve, zlasti tiste, ki so bile morda izpostavljene nasilju ali nevarnim grožnjam ali ki jim je bila zaradi kaznivega dejanja kršena spolna nedotakljivost ali okrnjena zmožnost odločanja v zvezi s spolnostjo, lahko v sodnem postopku zahtevajo podporo (pravni nasvet in zastopanje po odvetniku), če je to potrebno za zaščito njihovih procesnih pravic (člen 66(2) StPO). Taka podpora je za žrtve brezplačna.

V primeru dejanske finančne potrebe lahko tudi druge žrtve zahtevajo pomoč odvetnika v okviru sistema procesne podpore, če je to potrebno za izvajanje sodnega varstva, zlasti uveljavljanje pravice do preprečitve nadaljnjih civilnih postopkov (člen 67(7) StPO).

V okviru kazenskega postopka v Avstriji se to nanaša tudi na posameznike, ki živijo v tujini, in posameznike, ki niso avstrijski državljani.

V katerih primerih bi kazensko sodišče zavrglo ali zavnilo moj zahtevek zoper storilca kaznivega dejanja?

Izjava o pridružitvi postopku kot civilna stranka se zavrže oziroma zavrne, če je očitno neutemeljena, prepozno vložena ali če ocena zneska odškodnine ni pravočasno sporočena (člen 67(4) StPO). Do vložitve obtožnice pri sodišču o zavrnitvi ali zavrnjenju izjave odloča državni tožilec, po vložitvi obtožnice pa o tem odloča sodišče (člen 67(5) StPO).

Če je na podlagi glavne obravnave izrečena sodba, mora sodišče odločiti tudi o vloženi civilni zahtevki. Če je obdolženi oproščen, mora civilna stranka zahtevek vložiti pri civilnem sodišču, saj ji v takem primeru v kazenskem postopku odškodnina ne more biti priznana. Če je obdolženi spoznan za krivega, (i) se zahtevek lahko prizna (delno ali v celoti) ali (ii) pa se njegovemu vložniku naroči, naj zahtevek vloži pri civilnem sodišču. Kljub izrečeni obsodilni sodbi je civilna tožba potrebna, če sodišče po temeljiti proučitvi meni, da je civilni zahtevek neutemeljen, ali če izid kazenskega postopka ne omogoča niti delne ocene civilnega zahtevka, razen če zaradi postopka izvajanja dokazov sprejetje odločitve o krivdi obdolženca ali izreku njegove sankcije ne bi bilo bistveno odloženo in je zato mogoče zahtevek podrobneje proučiti.

Civilnih zahtevkov v kazenskem postopku ni mogoče zavrniti, kar pomeni, da lahko civilna stranka še vedno vloži zahtevek pri civilnem sodišču.

Ali lahko zoper tako odločbo vložim pritožbo ali druga pravna sredstva?

Če izjavo zavrne ali zavrže državni tožilec, se lahko vloži pritožba na podlagi kršitve pravic (člen 106 StPO). Če izjavo zavrne ali zavrže sodišče, se lahko vloži druge vrste pritožba (člen 87(1) StPO).

Civilna stranka lahko zahteva razglasitev ničnosti (vendar le v nekaterih primerih) ali vloži pritožbo zoper napotitev na civilno sodišče zaradi oprostitev obdolženca. Če je stranka napotena na civilno sodišče kljub obsodbi obdolženca, se lahko na podlagi civilnega zahtevka vloži pritožba.

Zunaj kazenskega postopka se lahko civilni zahtevki vedno vložijo pri civilnih sodiščih.

Če mi sodišče dodeli odškodnino, kako lahko zagotovim izvršitev sodne odločbe zoper storilca kaznivega dejanja in kakšno pomoč lahko dobim pri tem?

V skladu s prvim stavkom člena 1 zakona o izvršbi (*Exekutionsordnung*, EO) pravno zavezujoče odločbe kazenskih sodišč v zvezi s civilnimi zahtevki pomenijo izvršilni naslov v smislu zakona o izvršbi. V vsakem izvršilnem postopku se zahteva veljaven izvršilni naslov. Izvršbo je treba zahtevati pri pristojnem okrožnem sodišču (*Bezirksgericht*). Če so izpolnjene vse zahteve za izvršbo, se ta odobri. Izvršilni ukrep (na primer prodaja premičnin, prenos terjatev na izvršilnega upnika ali prisilna prodaja premoženja) se opravi na zahtevo osebe, ki zahteva izvršbo.

Obrazci, ki se uporabljajo v izvršilnem postopku, so na voljo na naslednji povezavi na spletišču avstrijskega ministrstva za pravosodje:

<https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Exekution.aspx>

Po odobritvi izvršilnega ukrepa izvršilni postopek običajno vodi sodnik ali sodni uradnik. Izvršilni ukrep izvede sodni izvršitelj, ki je v Avstriji sodni uradnik. Upnik mora nadaljnje vloge predložiti le, če sodišče ali sodni izvršitelj brez njih ne more nadaljevati postopka ali če v postopku nastanejo stroški.

Izvršilni ukrep se izvaja, dokler ni uspešno končan ali prekinjen, na primer ker je dolžnik med postopkom poplačal svoj dolg do upnika.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 22/02/2019